

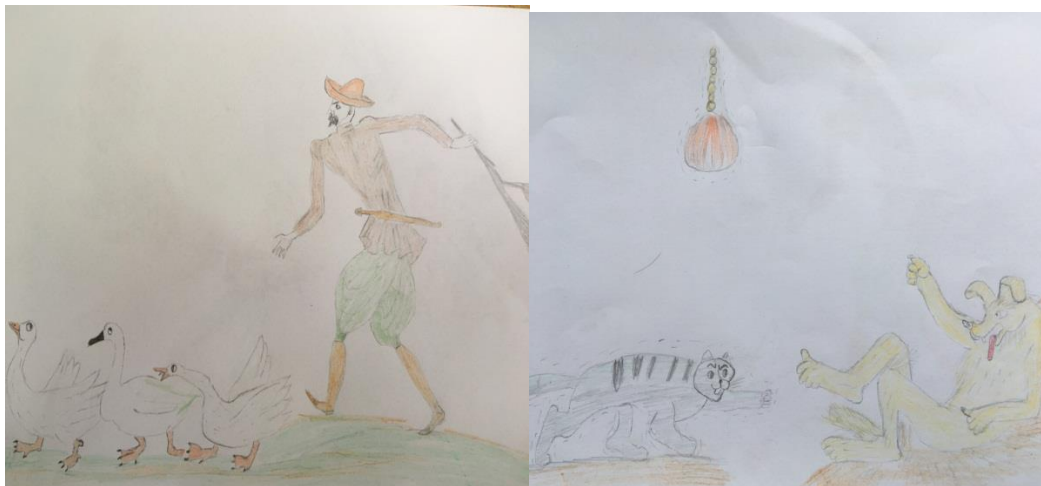

Рамоновæйы скъолайы газет

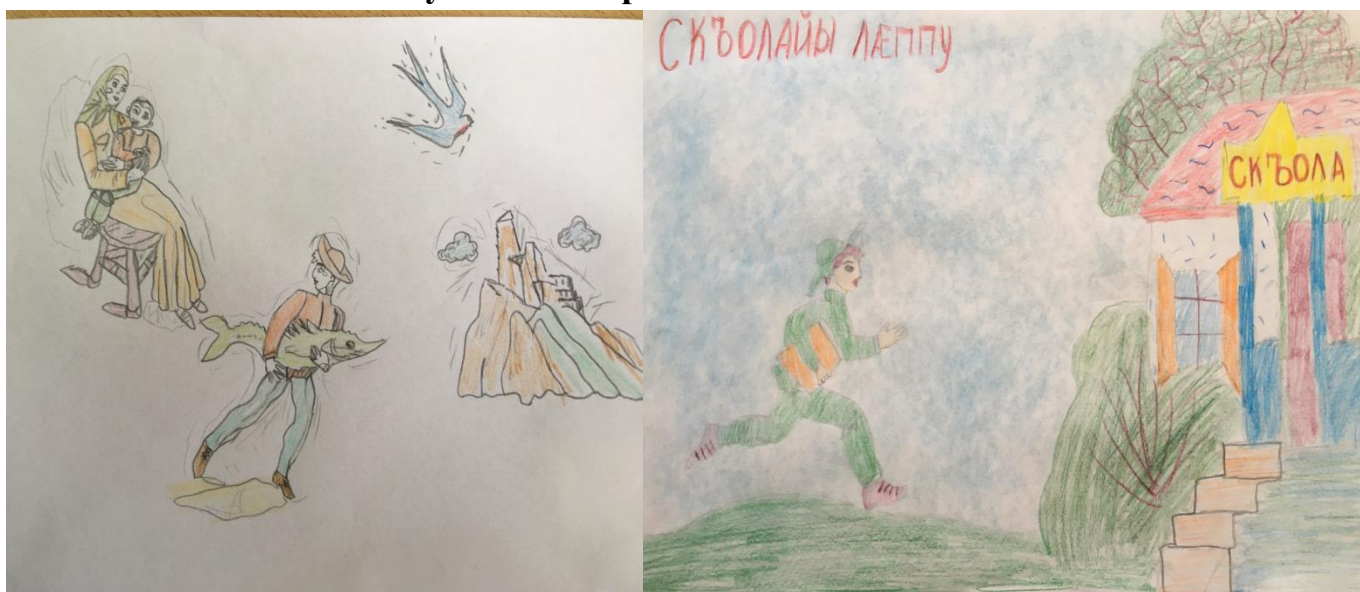
№8 (20.12.2019)

Нæ зынаргъ кæсæг, дæ бон хорз!!!

Ацы газеты рауагъды нæ фæнды равдисын Мæхъиты Зурабы конд конкурсмæ нæ ахуырдаутæ цы куыстытæ арвыстой, уыдон.

Реуазты Тамарæ æмæ Абибов Ясин

Абайты Стеллæ æмæ Кæркуысты Мария

Абибов Ясин. Хъæуы бын иу хæдзар

Хъæуы бын иу хæдзар.
Рудзынгæй рухс кæлы.
Нанайы хъæлæс нал.
Нана нæ фарсмæ нал.

Нанайы хъæлæс нал.
Дыууиссæдзæм бон...
Зоныс, мæнæн уыдтæ
Мæ Райгуырæн Бæстæ.

Реуазты Тамарæ

Нæ къæдзæхтæ рох кæнæн нæй...
Куыд цæ хъуамæ ферох кæнай?
Фæсарæнтæм ды куы цæуай
Уæддæр цæ рох кæнæн нæй!

Нæ къæдзæхтæ нæ ферох уыдзысты...
Уымæн, зонут, æппын гæнæн нæй -
Куыд æнкъард вæййынц къæвдаты фæстæ!
Куыд сæрыстыр мит æмбæрзтæй!

Тегаты Инал

Куыд хъуамæ ма уарзай дæ Ир?
Цавæр æвзæр хъуамæ уай?
Æнæуи дæр стæм цыма тир...
Цард- нæмыг, æмæ та ныл ауай...

Æз уарзын мæ Ир цæугæ дæтты тыххæй
Къæдзæхтæ, чъиритæ, адæм
Æз уарзын, бафсæддзынæн ам цæрынæй
Хонын се ппæты уызджыты ардæм.

Ам хæст дæр уыди
Уæлахиз, хауыр, хуымæтæг бонтæ
Куыд уарзын, фесты мæ ныхæстæ контæй
мæ уарзт хъуыддгтæй æвдыст цæудзæни

Кæркуысты Михаил

Мæ хъæуы

Куыд хорз фынæй кæны мæ хъæуы,
Уæларвæй та йæм кæсы мæй
Ныр стрелкæ авдыл куы лæууы
Бæргæ ма йæм цæуы фынæй.
Æмæ нæ кæртыты хъæлæба,
Мæ хъустыл ауайы ныр та
Ныууасыд хъуг, йæ фæстæ фыс
Мæ рудзынгæй ды ракасыс.

Куыдзты рæйын, ехсы сыффит,
Бон райдыдта ногæй йæ цыд.
Хъæу ног йæ хабæрттæ кæны
Æхсæв уа, бон уа – авд боны
Райсомæй изæрмæ тæлфынц
Æхсæвы ма кæд улæфынц!?
Куыд сæ бон у афтæ цæрынц
Цардæн йæ карз рæстæг быхсынц...

Кæркуысты Лазарь

Каштан бæлæстæ, зæронд скьола
Æмæ уым дард быдыр, сывæллон згъора
Дробилкæйы цур найæн конд
Хъуыдыйыл ауад сабийы зонд.

Аланты тых дымгæ хæссы -
Кæдзæхты, денджызты, дæтты,
Хуымæтæг алцыдæр у ам
Но часто слышен русский (говор) нам.

Кæй уæрдоны цæуыс – æмбисонд ис
Ныр уыцы мбисонд æссис змис...
Нæ хъæуы туркæгтæ дзурынц иронау
Ирыстоны – ирæттæ, Додой уæ къона

Кæркуысты Даниил
Къалбас

Цыдæр æнахуыр цин кæнгæйæ райхъал дæн.

– Мама! Дæ райсом хорз! – нæма сыстадъæн, афтæ сдзырдтон мамæмæ.

– Дæуæн дæр дæ райсом хорз! – мамæйы фæлмæн хъæлæс къухнийæ райхъуыст
– Мæ йер цас у рæстæг?

– Авд нæма у. Æмæ афтæ раджы цæмæн райхъал дæ? Хуыцаубон уæ Мæдинаейымæ сынтагæй куы нæ вæййы раппарын.

– Абон нын сæйраг бон у чызджытимæ, авдыл хъуамæ фембæлæм. – загътон мæ къаба кæнгæйæ æз.

– Цы та рхъуыды кодтат?

– Сусæг у, мамæ. Нæу æй мæ бон зæгъын, фæлæ ма тæрс, кæрты уыдзыстæм.

– Уæдæ дын рæстæг нал и, ацу ахс дæхи æмæ хæрынмæ! – бахудтис мамæ.

– Хæринаг мемæ райсон?

– Уый та куыд? Каш, демæ?

– Мæцы? Майонезы банкæйы

– Цы æнахуыр дæ, Агуындæ, – загъта рбакæсгæйæ мамæ. – Хорз. Уæд афтæ. Мæнæ дын кашимæ банкæ, æртæккæ ма дзулдæр авæрон.

Фондз минуты фæстæ цæттæ уыдтжн лидзынмæ.

– Хæц, дæ банкæйыл! Дæ ног къурткæ ма акæн. Афтæ хъарм нал у. Кæртæй дарддæр никуыдæм! Сихорыл хæдзары куыд уай.

– Уо, уо, уо! – мамæйæн йæ русмæ аба кæнгæйæ ралыгътæн уынгмæ
Фæлæ дард нæ ацыдтæн. Асинты бын дыккаг подъезды бын мæм æнхъæлмæ каст
Гыцци. Æнæхæдзар куыдз уыди. Урс уыд. Фæлæ йæ урс чъизийæ нал зындис, бур
стъæлфытæ ма йыл уыд. Гыцци æххормаг никуы уыд. Уынджы цард, фæлæ уæддæр.
Цæмæн афтæ. Уый зонут? Йæ цæстыты руаджы. Ахæм мæгуыр цæстытæ иу акодта
æмæ диссаг. Хæринаг чи хæры, уый разы абады йæ сæр æркъул кæны æмæ фæкæсы,
фæкæсы, фæкæсы.. Чи бабыхсдæнис!? Хæринаг ын алчидæр лæвæрдта. Ам та ндæр
хабар, алцыдæр раивта. Мæнæ æртæ мæййы къæбылатæм лæууы, дысон ын æвзæр
уыди. Мæгуыр каст нæм кодта æмæ кæдæй уæдæй йæхицæн бынат ссардта асинты

бын. Сывæллæтимæ йын зæронд дзаумæттæ йæдæтæ рбахастам. Æнхæлдтам райгуырдысты ,æнхæлмæ кастыстæм, фæлæ æризæр æмæ нæм нæхимæ фæдзырдтой. Асинты размæ бацæугæйæ, фехъуыстон. Мæ зæрдæ тынгдæр гуыпп-гуыпп кæнын райддыта, хъæрзын куы райхъуыстис , уæд. «Ныййардта!» - бацин кодтон æз. Тыххæй бабырыдтæн асинты бынмæ æмæ фæдтон Гыццийы цæстгом. Мады гуыбынмæ сæхи æлхъивгæйæ дзы зындис цыппар къæбылайы. Дыууæ урсы æмæ дыууæ буры. Цы гыццылтæ уыдысты, æмæ нæ уыдтой æппындæр. Иуы дзы фелвæстон æмæ Гыцци срæйдта. Йæ зæрдæмæ тынг нæ фæцыд æнæфæрсгæйæ цæм кæй вналын,уый.

- Цæй-ма, Гыцци, ма тыхс. Æз æрмæст фенон кæй ныййардтай.О! Лæппу! Уадз æмæ йæ ном уа Хъæр. Ай та? – фыццаджы сабыргай æрæвæрдтон йæ бынаты æмæ иннæйы фелвæстон. – Ай дæр лæппу! Цы дзæбæх у! Ды та уыдзынæ Хъыллист. Æгæр цыдæр хъæр кæнаг стут дыууæйæдæр.

Уæд куыдз уыцы каст скодта мæнмæ,цыма йæ зæгъын фæндыди: « Агуындæ, æмæ мын ницы рбахастай ахæрынмæ? Тынг-тынг æххормаг мын у...»

–Æрбахастон! –мамæйы кашимæ къоп бакодтон –Гыцци сабыргай сыстад, къæбылатæ рабыр бабыр кæнгæйæ баззадысты хъарм мады агургæйæ. Гыцци цæстыфæныкъуылдмæ бахордта каш дзулимæ. Уый фæстæ та мæм уыцы каст рбакодта ногæй.

- Зоныс, нал мæм и! Иннæ хæринаг та иннæ чызджытæм уыдзæн. – Дзæбæх куыдз дæ! Дзæбæх Гыцци! Цыппар къæбылайы иу хаттæн. Зын уыди æвæццагæн,нæ? Адæмæн сæ бон нæу афтæ...

Раппæлыдтæн дзы, уый куы фехъуыста уæд къæдзил батылдта. Уый фæстæ ногæй æрхуыссыд æмæ та йыл къæбылатæ атымбыл сты.

–Дыууæ буримæ нæма базонгæ дæн.

Уыдон сабыр уыдысты. Æркастæн цæм лæмбынæг.

- чызджытæ, дыууæ чызгы! Цы молодец дæ. Гыцци! Уадз æмæ цыл нæмттæ чызджытæ сывæраент. Цæуон фæдзурон цæм. Ма нъкард кæн.

Мæдинайы квартирайы раз лæууыдтон фондз минуты фæстæ. Æнæдзургæйæ йын равдыстон мæ зæгъинаг.

- Сæумæ цъæхæй кæдæм цæут? – афарста Дзерассæ, Мæдинайы бабу. Кæдæм тагъд кæнут? Хæргæ та? Катлеттæ кæмæн скодтон?

- Мах лидзæм, бабу, нæу мын æххормаг, - загъта Мæдина, уымæн æмæ йæ тынг фæндыд къæбылаты фенын.

- Бабу дзерассæ, мæнæн, мæнæн у æххормаг, авæрдзыстут мын катлеттæ? – загътон æз
– Æрмæст тнг тагъд кæнæм. Немæ нын цæ авæрдзыстут?
- Уемæ! Хорз, бахæрын мын иу кæн мæ Мæдинаейæн. Нырид йе стæгтæ зынынц. Ды
йын дæнцæг у, хъæбæр гыццыл чызг.

Катлеттæ райстам æмæ асинырдæм лидзгæ. Ахæм тæф кодтой æмæ нæ
бабыхсыдыстæм:

- Мæди. Ахæриккам нæхæдæг, кæнауæд Гыцци бынтон æххормаг нал у, æз ын
авæрдтон мæхæдæг та баззадтæн.
- Хорз, æрмæст ам нæ, бандоныл рбадæм кæрты.

Рацыдыстæм кæртмæ æмæ бæласы бын рабадтыстæм. Уазалгомау уыди, фæлæ хур
касти. Тынг адджын катлеттæ рауадис Мæдийы бабуйæн. Сæ фылдæр цын дыууæйæ
бахордтам.

- Фаг у! Цом Гыццимæ, - загъта Мæди

– Уо!

Асинты размæ батахтыстæм æмæ алыварс кæсæм. Хъуыддаг уый мидæг ис æмæ нæ нæ
ныййарджытæ нæ бауагътаиккой асинты бынмæ чъизи асфальтыл бырын. Уымæн
алцыдæр сусæгæй хъуыдис кæнын.

- Цæй! Бабыр фыццаг! – загътон æз

Мæдинае йæ гуыбыныл æрхуыссыд, æмæ цыма уаллон, кæцы цъиуæй хъавы
алидзынмæ афтæ асинты бын фæмидæг. Афтæ худæг уыдис æмæ æз нал бауырдтон
мæхи æмæ нычыр-чыр кодтон.

–Цы кодтай? –бафарста асинты бынæй

–Ницы, ницы, хуымæтæджы цы худæг бырд бакодтай

– А! Омæ æз дæр ртæккæ хутдзынæн ног къарткæйы ардæм куы бырай

Æз дæр Гыццийы хæдзары фæмидæг дæн

Уанцон нын нæ уыдис уым бадын...

–Цы дзæбæх сты!Гыццыл муртæ! –загъта фæлмæнæй Мæдинае.

–Буртæ чызджытæ,уæртæ хуылгæнагтæ та лæппутæ.Хъæр æмæ Хъыллист. Адоныл ды
сывæр нæмттæ.

– Уо? Ртæккæ... ркæсон цæм дзæбæхдæр. Линдæ æмæ Лизæ

–Цавæр Линдæ??Æмæ Цавæр Лизæ?

–Хъус-ма, æз дын исты загътон дæ нæмтты тыххæй!? Линдæ æмæ Лизæ æмæ фæцис!

–Никуы!

–Афтæ!Уæдæ бад ам! Гыццийæн хæринаг дæтдзынæн дæумæ дæ мад куы фæдзура, æмæ ма куыд фæнды афтæ цæ хондзынæн! – Мæдинаæ къæхтæй размæ рацæйбырыд асинты бынæй.

- Ай та ма цы у? – цыдæр хъæлаер мидæмæ хъуыстис. – Чызг уæвгæйæ афтæ дæхи дар! Чи дæ? Дзерассæ дæ бабу нæу? Æртæккæ ма иу дæхимæ фæкæс, цы кусы сам?

- Нæ хъæуы.. Хъызгæ кодтон, кæддæра дзы бабырыдаин æви нæ. Хæдзар дзы хъавыдтæн скæнынмæ....

- Хъызгæ кодтай? Исчи ма дзы ис ноджыдæр?

- Нæ-нæ, иунæгæй дæн.. ацыдтæн уæдæ нæхимæ. Хæрын афон у.

- Хорз, тгæбæрт ардыгæй. Куыд нал дæ фенон ам! – Нæ йæ уырныдта æмæ ма фæракаес бакаес кодта синтæм. Йæ уæрджытыл æрлæууыдаид, цæмæй мидæмæ бакаеса, фæлæ йæ йæ гуыбын нæ уагъта гуыбыр кæнын. Æмæ ацыдис.

Æз тарстæн, куы ма федтаид æмæ ма мамæйыл куы сардыдтаид. Мæдинаæ куыд бакодта. Уый та ма зæрдæмæ фæцыдис тынг. Æцæг партизан.

Дыууæ катлеты фаг нæ уыдысты æмæ ног хæринаг агуырнмæ ацыдтæн.

Иринаæмæ бацыдтæн. Дуар бахостон.

–Салам, Ири.Агуындæ дæн, бака ма.

Ири дуар бакодта, иунæгæй уыд хæдзары.

–Салам. Агу! Нæ ма фæнды уынгмæ, хорз мултыктæ дзы цæуы, - загъта йæ ком ивазгæйæ Ири

– А, омæ хорз. Иу цыдæр дын хъуамæ зæгъон!

– Цы?

–Гыцци цыппар къæбылайы ныййардта. Ахъуыд ма кæн!?

–Æмæ цы?

– Куыд «æмæ цы»?Тынг нæу?

–Ныййардта æмæ дарддæр цы?

–Дарддæр цæм хæрын цæуы, хæринаг цæ хъæуы

Цы æдылы дæ, Агу. Съоламаæ дæр цæуыс, фæлæ сæры зонд та нæй. Ног гуырд къæбылаты мад йе хсырæй бафсады. Хæринаг нæма фæхæрынц, мбарыс?

- Æмбарын, Гыццийæн та чи ратдзæн хæринаг? Уый семæ вæййы, тæрсы цын æмæ...

- Ой ,уый дæ хъуыддаг нал у. Йæхæдæг зоныс кæм ссара къæбæр.

Уæд ахъуыды кодтон æмæ ндæр хуызæн сдзырдтон.

- Ири, зæрдæ, аххуыс кæн, æрим-ма Гыццийæн къалбас кæнæ сосискæ, кæнæ дыууæ, кæнæ æртæ...

- Нæй мæм къалбас, - дзуапп радта Ири. – Дысон нæм уазджытæ уыдис. Холодильник ссыгъдæг кодтой.

–Æцæг?

–Уо, сомы дын кæнын!

–Уæд-та æхсыр кæнæ цыхт, исты!

– Нæй нæм ницы, Агуындæ...

–Æппындæр ницы нæ? –къухинийрдæм бакъахдзæф кæнгæйæ загътон æз

– Уо! –йæ къухæй фæндаг ахгæнгæйæ загъта Ири
Феппæрстон мæ дзабыртæ æмæ къухы бынты бабырыдтæн, бацыдтæн холодиьникмæ.
Байгом æй кодтон æмæ мæхи дзых хæлиуæй аздад. Ахæм холодильник никуыма федтон. Цы нæ дзы уыдис!
Къалбасæй райстон æмæ дуармæ рацыдтæн.

–Афтæ нхъæл дын нæ уыдтæн, –загъта Ири мæсты хуызæй

–Æз та дæуæй! –загътон æз æмæ дуар нытътъуп кодтон

Гыццийæн хæринаг радтон, Хъыллист æмæ Хъæрæн аба кодтон, Линдæ æмæ Лизæйæн дæр æмæ хæдзармæ рацыдтæн.

– Мамæ, папæ, æз дæн!

–Хъусæм дæ, хъусæм. – Рауай ма ардæм, мæ чызг. – загъта папæ.

Папæ мæ йæ уæрджытыл рбадын кодтон æмæ загъта:

- Хъуыды кæныс, дзырдтон дын, мæгуыртæй алцыдæр куыд истой, хъуг уа æви хор уа? Алцыдæр... æмæ иу сывæллæттæ дæр куы амардысты сыдæй? Мæ фыды фыд дæр уыцы мæгуырты æхсæн уыдис... Уыцы низ нал уыд æмæ фæзындымты немъцагтæ, цы ма нæм баззад. Уыдон дæр нæ байстой..

Уайтагъд нæ бамбæрстон папæйы хъуыды.

– Пап,цæмæ гæсгæ мын дзурыс уый?

–Абон ды знаджы ми бакодтай, адамæй сæ хорбайстай ...Æмбарыс?

Мæ дзыхыл хæцыдтæн æмæ хъуыды кодтон. Гыццийыл, къæбылатыл, къалбасыл, Ирийы холодильникыд, сыдæй цы сывæллæттæ мардис хæсты заман æмæ скуыдтон. Папæ мын ахъæбыс кодта æмæ ма афтæ бирæ фæбадтыстæм хъусæй.

Нæ адрес: зæрватыккдон, 13 хæдзар. Редактор:Хъйтыхты Мæдинаæ.

Нæ электронный почтæ: alramonovo@mail.ru

